

ROYAUME DE BELGIQUE.
-----AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, neuvième chambre, saisi par le Vice-Premier Ministre et Ministre de la Justice, le 22 décembre 1987, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "fixant les conditions d'octroi, le tarif et les modalités de paiement de l'indemnité allouée aux avocats stagiaires en exécution des articles 455 et 455bis du Code judiciaire", a donné le 28 décembre 1987 l'avis suivant :

KONINKRIJK BELGIE.
-----ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, negende kamer, op 22 december 1987 door de Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot vaststelling van de voorwaarden voor de toekenning, het tarief en de wijze van uitbetaling van de vergoeding verleend aan de advocaten-stagiairs ter uitvoering van de artikelen 455 en 455bis van het Gerechtelijk Wetboek", heeft op 28 december 1987 het volgend advies gegeven :

Compte tenu du moment où le présent avis est donné, le Conseil d'Etat attire l'attention sur le fait qu'en raison de la démission du Gouvernement, la compétence de celui-ci se trouve limitée à l'expédition des affaires courantes. Le présent avis est toutefois donné sans qu'il soit examiné si le projet relève bien de la compétence ainsi limitée, la section de législation n'ayant pas connaissance de l'ensemble des éléments de fait que le Gouvernement peut prendre en considération lorsqu'il doit apprécier la nécessité d'arrêter ou de modifier des dispositions réglementaires.

+

+

+

L'article 1er de l'arrêté royal en projet dispose comme suit :

"Dans les limites du crédit annuellement inscrit à la section 56, article 12. 43. 11. 48. du budget du département de la Justice, l'indemnité visée aux articles 455 et 455bis du Code judiciaire, est allouée aux avocats stagiaires en raison des prestations qu'ils accomplissent".

L'article 455, § 2, alinéa 3, du Code judiciaire prévoit que

"Le Roi, après avoir pris l'avis du Conseil général de l'Ordre national des avocats, détermine, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres, les conditions d'octroi, le tarif et les modalités de paiement de cette indemnité".

.../...

L'habilitation ainsi donnée au Roi Le charge de déterminer trois éléments relatifs à l'indemnité allouée aux avocats stagiaires, qui est visée à l'alinéa 2 du même paragraphe.

Ces trois éléments sont les conditions d'octroi, le tarif, ainsi que les modalités de paiement de cette indemnité.

Ces dispositions légales contenues dans le paragraphe 2 de l'article 455 du Code judiciaire reconnaissent au profit de l'avocat stagiaire, un droit à une indemnité dont le montant ne peut dépendre de l'existence d'un crédit budgétaire.

A peine de dénaturer le sens des termes employés par le législateur dans le paragraphe 2, alinéa 3, précité, il n'est pas possible de considérer qu'une inscription budgétaire est une des conditions d'octroi visées à cet alinéa, celles-ci étant nécessairement de nature réglementaire et donc étrangères à l'inscription annuelle d'un crédit au budget.

La même critique peut être faite au regard de l'article 455bis du Code judiciaire.

.../...

Il résulte des considérations qui précèdent que l'arrêté en projet, eu égard à son article 1er, contrevient à l'article 455 et à l'article 455bis du Code judiciaire.

+

+

+

Au surplus, le Conseil d'Etat constate que le fonctionnaire délégué par le Ministre ne s'est pas rendu au rendez-vous qui avait été convenu avec le magistrat chargé de l'instruction du dossier.

Rekening houdend met het tijdstip waarop dit advies gegeven wordt, vestigt de Raad van State de aandacht op het feit dat, wegens het ontslag van de Regering, de bevoegdheid van deze laatste beperkt is tot het afhandelen van de lopende zaken. Dit advies wordt evenwel gegeven zonder dat wordt nagegaan of dit ontwerp in die beperkte bevoegdheid kan worden ingepast, aangezien de afdeling wetgeving geen kennis heeft van het geheel van de feitelijke gegevens welke de Regering in aanmerking kan nemen als zij te oordelen heeft of het vaststellen of wijzigen van een verordening noodzakelijk is.

+

+

+

Artikel 1 van het ontworpen koninklijk besluit bepaalt het volgende :

"Aan de advocaten-stagiairs wordt wegens de door hen geleverde prestaties, de vergoeding bedoeld in de artikelen 455 en 455bis van het Gerechtelijk Wetboek toegekend binnen de grenzen van het krediet dat jaarlijks staat ingeschreven in de sectie 56, artikel 12. 43. 11. 48. van de begroting van het ministerie van Justitie".

Artikel 455, § 2, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt :

"De Koning bepaalt bij een in Ministerraad overlegd besluit, na het advies van de Algemene Raad van de Nationale Orde van Advocaten te hebben ingewonnen, de voorwaarden van toekenning, het tarief en de wijze van uitbetaling van de vergoeding".

.../...

De aldus aan de Koning verleende machtiging belast Hem met het bepalen van drie elementen betreffende de vergoeding die aan de advocaten-stagiairs verleend wordt en die bedoeld is in het tweede lid van dezelfde paragraaf.

Deze drie elementen zijn de voorwaarden van toekenning, het tarief en de wijze van uitbetaling van die vergoeding.

Deze wetsbepalingen, die vervat zijn in paragraaf 2 van artikel 455 van het Gerechtelijk Wetboek, verlenen de advocaat-stagiair het recht op een vergoeding waarvan het bedrag niet afhankelijk mag zijn van het voorhanden zijn van een begrotingskrediet.

Wil men de betekenis van de door de wetgever in de voormelde paragraaf 2, derde lid, gebruikte woorden niet verdraaien, dan kan men er onmogelijk van uitgaan dat inschrijving op de begroting een van de voorwaarden van toekenning is als bedoeld zijn in dat lid, aangezien die voorwaarden van toekenning noodzakelijkerwijs van reglementaire aard zijn en dus niets uitstaande hebben met de jaarlijkse inschrijving van een krediet op de begroting.

Hetzelfde bezwaar kan worden gemaakt uit het oogpunt van artikel 455bis van het Gerechtelijk Wetboek.

Uit een en ander volgt dat het ontworpen besluit, gezien zijn artikel 1, strijdt met artikel 455 en met artikel 455bis van het Gerechtelijk Wetboek.

+

+ +

.../...

Bovendien constateert de Raad van State dat de door de Minister gemachtigde ambtenaar zich niet bij de met het onderzoek van het dossier belaste magistraat heeft vervoegd, zoals nochtans was afgesproken.

La chambre était composée de

Messieurs : H. ROUSSEAU,
M. le Heren :

P. FINCOEUR,
R. ANDERSEN,

F. RIGAUX,

F. DELPEREE,

Madame : R. DEROY,
Mevrouw :

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. R. ANDERSEN.

Le rapport a été présenté par M. C. ROUSSEAU, premier auditeur.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

R. DEROY.

De kamer was samengesteld uit

président de chambre,
kamervoorzitter,

conseillers d'Etat,
staatsraden,

assesseurs de la
section de législation,
assessoren van de
afdeling wetgeving,

greffier,
griffier.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. R. ANDERSEN.

Het verslag werd uitgebracht door de H. C. ROUSSEAU, eerste auditeur.

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

H. ROUSSEAU.